

СИЛАБУС КУРСУ «СПЕЦІАЛЬНИЙ КЛАС ЗА ВИДАМИ» БАС-ГІТАРА

Освітній ступінь «Бакалавр»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Освітня програма «Звукорежисура»,
Рік навчання: I, II, III, IV;
Семестр: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Кількість кредитів: 14
Мова викладання: **українська**.

Керівники курсу

Шаршов Євген Юрійович викладач кафедри
«Музичне мистецтво естради»

Контактна інформація: +38 096 727 15 20

Прореквізити, постреквізити освітнього компоненту

Прореквізити освітнього компоненту: Сольфеджіо, Теорія музики, Гармонія, Аналіз музичних творів, Історія світової музики, Історія української музики, Історія світової естради, Історія української естради, Концертмейстерський клас та методика акомпанементу.

Постреквізити освітнього компоненту: Клас ансамблю, Музично-звукове оформлення, Звукорежисерська студійна практика, Звукорежисерська концертна практика

Призначення освітнього компоненту

Відповідно до освітньої програми «Звукорежисура», вивчення навчального освітнього компоненту повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати принципи та методики аналізу творів музичного мистецтва у звукозаписі	ПРН 3
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту в роботі звукорежисера	ПРН 4
Створювати драматургічну концепцію та сценарій аудіального відтворення музичних творів, їх художню інтерпретацію різних стилів, видів, жанрів	ПРН 5
Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.	ПРН 6
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих інтерпретацій в роботі звукорежисера.	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Вміти на професійному рівні здійснювати проведення концертів, театральних заходів та шоу-програм, в реальному часі згідно задуму режисера, композитора, автора, або відповідно до законів жанру, стилю твору, який виконується.	ПРН 14
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного	ПРН 15

мистецтва.	
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

Відповідно до освітньої програми: «Звукорежисура» вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12	Здатність працювати автономно.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у діяльності звукорежисера.
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва та звукорежисури.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 8	Здатність використовувати професійні знання та навички під час спілкування з виконавцями, виконавськими колективами, диригентом, продюсером та іншими суб'єктами творчого процесу.
СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 10	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 16	Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
СК 17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, звукорежисерської діяльності.
СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, звукорежисурі та музичному мистецтві.
СК 19	Здатність оцінювати критерії звуку, суб'єктивні та об'єктивні характеристики.

Вивчення навчального освітнього компоненту «Спеціальний клас за видами. Бас-гітара» є опанування музичного матеріалу, свідоме поєднання основних постулатів історії та теорії загальної і музичного мистецтва; доцільність практичного використання шедеврів світового музичного мистецтва різних епох, творів видатних композиторів - класиків та сучасних авторів, новітніх індивідуально-особистісних технологій.

В процесі вивчення курсу здобувачі формують загальні та фахові компетентності, знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності, здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, вивчають характеристики основних принципів та методів інструментального навчання, формування виконавських навичок.

Мета курсу:

Сформувати уміння і навички правильної постановки рук та звуковидобування, допомогти розвитку художньо-образного мислення, виявленню їх творчого потенціалу; сприяти реалізації

набутих знань, умінь і навичок в подальшій професійній діяльності.

Здобути стійкі навички оволодіння інструментом (бас-гітара) а також освоїти роботу з теоретичним, практичним та нотним матеріалом.

- набуття здобувачами освіти основних навичок гри на гітарі;
- ознайомлення з методикою навчання гри на інструменті;
- розширення загального музичного розвитку здобувачів вищої освіти та привиття естетичного смаку;
- прищеплення навичок самостійної роботи над музичним матеріалом;
- надання уявлення про засоби звуковидобування, прийомів гри;
- вміння акомпанувати на гітарі, застосовуючи акорди.

Завдання освітнього компоненту: засвоєння здобувачами освіти теоретичних знань та практичних навичок гри: розвиток музичного слуху, техніки, опанування знань зі звукової культури; оволодіння уміннями звукоутворення; стимулювання до самовиховання і самоосвіти, творчості та самостійності, для подальшого розвитку професійної діяльності майбутніх естрадних музикантів,

- навчити здобувачів вищої освіти самостійно застосовувати знання для засвоєння та розвитку виконавських вмінь і навичок;
- створити належну теоретичну основу для вільного володіння понятійним апаратом;
- сформувати вміння застосовувати теоретичні знання у виконавській практиці.

Практична спрямованість

Складання методично продуманих програм на основі диференційованого підходу до навчання є невід'ємною умовою успішної роботи викладача та здобувача освіти. Художній розвиток у порівнянні з розвитком технічним значно більше залежить від індивідуальних особливостей, інтересів та творчих імпульсів здобувача освіти. Саме в індивідуальному підході до питань художнього розвитку з найбільшою силою виявляється творча сутність музичної педагогіки.

Прогресивний розвиток виконавської майстерності здобувача освіти забезпечується завдяки дотриманню принципів загальної та музичної педагогіки:

- свідомого самовдосконалення;
- індивідуального підходу;
- наступності навчання;
- поступового ускладнення навчального матеріалу;
- використання засобів наочності;
- опори на музично-слуховий контроль;
- розширення досвіду виконавської просвітницької діяльності.

У процесі опанування освітнього компоненту у майбутнього фахівця музичного мистецтва формується здатність до аналізу результатів власної виконавської діяльності, вільне оволодіння музичним інструментом, художня інтерпретація музичних творів, здатність розвивати оцінні та рефлексивні вміння, активізувати когнітивну сферу та максимальний розвиток пізнавальних можливостей.

Здобувач освіти повинен вільно, невимушено поводитися на сцені під час гри на музичному інструменті, його поведінка мусить узгоджуватися з вимогами щодо постановки музичного апарату, техніки, переживань і перевтілення, що координують і пов'язують його пластику з інструментально-творчим завданням, тобто перебувають у гармонії зі створюваним образом. Навчальний репертуар добирається згідно з навчальною програмою відповідно до інструментально-технічних та виконавських можливостей здобувача освіти, індивідуальних особливостей, темпераменту, з метою закріплення і вдосконалення навчально-виконавських навичок, оволодіння нормами сценічної культури. Поетапний контроль знань здобувачів вищої освіти здійснюється у вигляді публічного виступу.

Зміст і структура навчальної освітнього компоненту

№ тижня	Назва теми	Години (ауд.)	завдання для самостійної роботи
МОДУЛЬ I, I курс, I семестр			
Змістовий модуль 1			
1	Тема 1. Знайомство з навичками здобувачів вищої освіти.	2	Підготовка програми для ознайомлення з навичками. Опрацювання практичного матеріалу завимогами аудиторної роботи.
2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Тема 2. Будова бас-гітари, основи звуковидобування.	14	Опрацювати наукову та методичну літературу. Записати тези питань теми. Опрацювання практичного матеріалу завимогами аудиторної роботи. Підготовка до опитування за темами теоретичного матеріалу
Змістовий модуль 2			
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 3. Вивчення гамм.	16	Опрацювання практичного матеріалу завимогами аудиторної роботи. Підготовка до опитування за темами теоретичного матеріалу. Підготовка до концертного виступу
	Модульний контроль знань Диференційований залік		
МОДУЛЬ II, I курс, II семестр			
Змістовий модуль 3			
1, 2, 3, 4	Тема 4. Вивчення аплікатурних рішень для виконання тризвуків тасептакордів.	8	Аналіз методичної, наукової літератури з питань теми аудиторної роботи. Записати тези в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
5, 6, 7, 8	Тема 5. Робота над етюдами.	8	Аналіз методичної, наукової літератури теоретичний аналіз програмного матеріалу. Записати тези в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
Змістовий модуль 4			
9, 10, 11, 12	Тема 6. Робота над атакою в правій руці. Вправи для правої руки.	8	Опрацювання практичного матеріалу завимогами аудиторної роботи.
13, 14, 15, 16	Тема 7. Вправи на розвиток рухомості лівої руки. Вправи на координацію.	8	Опрацювання практичного матеріалу завимогами аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум. Підготовка до концертного виступу
	Модульний контроль знань. Диференційований залік		
МОДУЛЬ III, II курс, III семестр			
Змістовий модуль 5			
1, 2, 3, 4, 5	Тема 8. Робота над твором. Виявлення технічних складнощів.	10	Аналіз методичної, наукової літератури теоретичний аналіз програмного технічного матеріалу. Записати тези в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
6, 7, 8	Тема 9. Фразування та штрихи.	6	Аналіз методичної, наукової літератури з питань теми аудиторної роботи. Записати тези в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум.
Змістовий модуль 6			
9, 10, 11, 12,	Тема 10. Робота над п'єсами.	16	Аналіз методичної, наукової літератури теоретичний аналіз

13, 14, 15, 16	Постановка концертного номеру.		програмного матеріалу. Записати тези в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум. Підготовка до концертного виступу
	Модульний контроль знань. Екзамен		
МОДУЛЬ IV, II курс, IV семестр			
Змістовий модуль 7			
1, 2, 3, 4	Тема 11. Розвиток навичок читання нот з листа.	8	Аналіз методичної, наукової літератури тема – значення читання з листа в творчій діяльності спеціаліста. Записати тези в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи
5, 6, 7, 8	Тема 12. Основи імпровізації. Застосування навичок імпровізації у виконанні творів.	8	Аналіз методичної, наукової літератури, підбір відеозаписів з питань теми аудиторної роботи. Записати тези обговорення питання в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум.
Змістовий модуль 8			
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 13. Основи джазового акомпанементу.	16	Аналіз методичної, наукової літератури, підбір відеозаписів з питань теми аудиторної роботи. Записати тези обговорення питання в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум. Підготовка до концертного виступу
	Модульний контроль знань. Диференційований залік		
МОДУЛЬ V, III курс, V семестр			
Змістовий модуль 9			
1, 2, 3, 4	Тема 14. Робота над вібрато табендам, використання слайдів та доречність збагачення прийомами під час виконання композицій. Мелізми.	8	Аналіз методичної, наукової літератури, підбір відеозаписів з питань теми аудиторної роботи. Записати тези обговорення питання в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
5, 6, 7, 8	Тема 15. Техніка “sweep” як спосіб виконання арпеджіо.	8	Аналіз методичної, наукової літератури, підбір відеозаписів з питань теми аудиторної роботи. Записати тези обговорення питання в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум.
Змістовий модуль 10			
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 16. Техніка “Terping” як спосіб виконання арпеджіо. “Terping” в імпровізації	16	Аналіз методичної, наукової літератури, підбір відеозаписів з питань теми аудиторної роботи. Записати тези обговорення питання в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум. Підготовка до концертного виступу
	Модульний контроль знань. Екзамен		
МОДУЛЬ VI, III курс, VI семестр			
Змістовий модуль 11			
1, 2, 3, 4	Тема 17. Робота над чистотою виконання. Техніки глушіння струн правою та лівою руками.	8	Аналіз відеозаписів з теми аудиторної роботи. Записати тези в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу за

			вимогами аудиторної роботи.
5, 6, 7, 8	Тема 18. Виконання нонакордів та септакордів за допомогою прийомів “sweep, tepping”.	8	Опрацювання практичного матеріалу завимогами аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум.
Змістовий модуль 12			
9, 10, 11, 12,	Тема 19. Техніки “hammer-on, pull-off”, вправи на легато.	8	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
13, 14, 15, 16	Тема 20. Техніка “chicken-picking” в обігруванні аккордів.	8	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум. Підготовка до концертного виступу
	Модульний контроль знань. Диференційований залік		
МОДУЛЬ VII, IV курс, VII семестр			
Змістовий модуль 13			
1, 2, 3, 4	Тема 21. Основи джазової імпровізації.	8	Аналіз методичної, наукової літератури, підбір відеозаписів з питань теми аудиторної роботи. Записати тези обговорення питання в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу завимогами аудиторної роботи. Теоретичний аналіз програмного матеріалу.
5, 6, 7, 8	Тема 22. Використання ладів народної музики.	8	Аналіз методичної, наукової літератури, підбір відеозаписів з питань теми аудиторної роботи. Записати тези обговорення питання в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум.
Змістовий модуль 14			
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 23. Вивчення “swing” та “shafle”	16	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи. Підготовка до опитування за теоретичним матеріалом навчальної програми. Колоквіум. Підготовка до концертного виступу
	Модульний контроль знань. Диференційований залік		
МОДУЛЬ VIII, IV курс, VIII семестр			
Змістовий модуль 15			
1, 2, 3, 4	Тема 24. Використання позатональних ступенів. Застосування хроматизмів та цілотної гамми.	8	Аналіз методичної, наукової літератури, підбір відеозаписів з питань теми аудиторної роботи. Записати тези обговорення питання в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
5, 6, 7, 8	Тема 25. Вивчення більш складних творів. Поповнення репертуару кращими зразками світової та української естрадної музики. Знайомство з національною спадщиною українського народу.	8	Аналіз методичної, наукової літератури, підбір відеозаписів з питань теми аудиторної роботи. Записати тези обговорення питання в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи. Виконавський аналіз програмного репертуару
Змістовий модуль 16			
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 26. Блюзова гама та секвенції	16	Аналіз методичної, наукової літератури, підбір відеозаписів з питань теми аудиторної роботи. Записати тези обговорення питання в опорний конспект. Опрацювання практичного матеріалу завимогами аудиторної роботи. Виконавський аналіз програмного репертуару
	Модульний контроль знань. Диференційований залік		

Самостійна робота

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти у форматі освітнього компоненту **«Спеціальний клас за видами. Бас-гітара»** визначається робочою програмою освітнього компоненту, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання, закріплення здобувачем освіти нових та набутих знань, їх систематизацію й узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності здобувача освіти до аудиторних занять, інших контрольних заходів.

Під час розробки завдань для самостійного опрацювання теоретично-практичного матеріалу з освітнього компоненту **«Спеціальний інструмент за видами. Бас-гітара»**, пропонуються до використання наступні форми:

- опрацювання та конспектування першоджерел, робота з основною музичною літературою;
- пошук та вивчення додаткової літератури;
- аналітична робота з записами;
- робота з пошуковими системами Інтернет;
- відпрацювання практичних вмінь та навичок

Літературні джерела

Основна

1. Бернат, Федір Федорович. Загальноєвропейський еталон гітарного виконавства та специфіка його національних втілень [Текст] : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / Бернат Федір Федорович ; Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. - Харків, 2019. 20 с.
2. Блажевич В. Еволюція розвитку виконавських традицій гітарного мистецтва у вітчизняному культурноосвітньому просторі. Естетика і етика педагогічної дії. 2017. Вип. 15
3. Вітошинський Л. Про мистецтво гри на гітарі = Cantabile e ritmico / Л. Вітошинський. - Л. : БаК, 2006. - 284 с. - (Cantabile e ritmico). - Бібліогр.: с. 280-282.
4. Волокушин, В. Ф. Романси и пісні під гітару шистиструнну [Текст] : [збірник] / Волокушин В. Ф. ; Укр. акад. оригин. идей. - Вінниця : [б. и.], 2013. - 216 с.
5. Дроздова, Олена Олегівна. Творча складова технології гітарного виконавського мистецтва [Текст] : автореф. Дис. канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / Дроздова Олена Олегівна ; Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. - Одеса, 2020. - 16 с.
6. Дроздова О. Духовно-творча складова гітарної технології як фактор виконавського мистецтва. Дні науки. XIII Всеукраїнська молодіжно- творча конференція. Одеса: ОНМА, 2016. С. 7.
7. Музична школа № 90 Джазові твори для електрогітари у формі 12-тактового блюзу з фортепіанним супроводом. Твори Володимира і Яни Журби. Посібник з імпровізації.
8. Іванніков, Тимур Павлович. Гітарне мистецтво ХХ століття як феномен творчості [Текст] : монографія / Тимур Іванніков ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. - Кам'янець- Подільський : Зволейко Д. Г. [вид.], 2018. - 391 с.
9. Іванніков, Тимур Павлович. Європейська гітарна музика ХХ століття: феноменологія творчості [Текст] : автореф. дис. ... д-ра мистецтвознавства : 17.00.03 / Іванніков Тимур Павлович ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. - Київ, 2018. - 39 с.
10. Кобзаренко, Юрій Віталійович. Хроніки сонячних струн [Текст] = Хроніки сонячних струн : 2014-2020 : пісні і поезії : акорди для гітари / Юрій Кобзаренко ; упоряд Т. В. Майданович. Київ : Дніпро : Майданович Т. В., 2020. – 783
11. Кригін О. І. Універсалізм творчості Андреса Сеговії та його вплив на становлення вітчизняної гітарної школи : автореф. дис канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / О. І. Кригін; Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. - Харків, 2015. - 20 с.

12. Михайленко М. П. Теоретичні основи формування виконавської майстерності гітариста : автореф. дис канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / М. П. Михайленко; Нац. муз. акад. України ім. П.І. Чайковського. - К., 2011. - 18 с.
13. Михайленко М. Дилема звуку сучасної класичної гітари // Гітара в Україні. 2015. № 8. 48 с.
14. Михайленко М. Аплікатура як засіб художньої виразності // Гітара в Україні 2018. № 11. 48 с.
15. Михайленко М. П. Київська школа гри на гітарі / М. П. Михайленко // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. – 2010. – № 1 (6). – С. 47-50.
16. Мошак Є. Г. Традиції гітарної музики в контексті європейської музичної культури другої половини ХХ століття : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / Є. Г. Мошак; Одес. держ. муз. акад. ім. А.В. Нежданової. - О., 2012. - 16 с.
17. Порцев М. В. Джазове гітарне виконавство у пострадянському соціокультурному просторі: витоки, тенденції, перспективи. Мистецтвознавчі записки. 2013. Вип. 23. С. 215-222.
18. Рожок В. Жадько В. Українська музична енциклопедія: в 5 т. Київ: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, 2008, Т. 2. С. 72.
19. Сидоренко В. Твори Михайла Вербицького для гітари «Guitarre № 16»: навч. посіб. Львів: Ліга-Прес, 2008. 116 с.
20. Сидоренко В. Тенденції сучасної української наукової думки про гітару (музикознавство, педагогіка, методика, дидактика. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Харків, 2011. Вип. 31. С. 188-197.
21. Сметана С. Джазові композиції у творчості сучасних українських композиторів. Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Педагогічні науки, 2012. Вип. 112. С. 288-296
22. Співаник Українського Лицаря [Текст] : [зб. пісень] / збір., впоряд., випр., допов. Т. Гривул [та ін.] ; Курінь УСП ч. 15 "Орден Залізної Остроги" ім. Святослава Завойовника Пласту -
23. Національної Скаутської Організації України. - К. : Українська Видавнича Спілка, 2006. - 108 с.
24. Чеченя К. Мій острів – гітара. Київ : Музична Україна, 2015. 192 с.
25. Чеченя К. Гітара в Україні // Гітара в Україні. № 1. 48 с.
26. Чеченя К. BARRE // Гітара в Україні. 2010. №3. 48 с.
27. Чеченя К. Гітара на війні // Гітара в Україні. 2015. № 8. 48 с.
28. Чеченя К. Арпеджіо // Гітара в Україні. 2015. №8. 48 с.
29. Чеченя К. Перкуссионні штрихи // Гітара в Україні. 2016. № 9. 48 с
30. Chappel, Jon. Rock guitar for Dummies [Text] / J. Chappel ; forew. C. Verheyen. - New York, New York[etc.] : Hungry minds, 2001. - XXIV, 356 p.
31. Witoszynskyj, Leo. Über die Kunst des Gitarrespiels [Text] : Cantabile e ritmico / L. Witoszynskyj. Wien ; München : Doblinger, 2003. – 256
32. Phillips, Mark. Guitar for dummies® [Text] / by Mark Phillips and Jon Chappell. - 3rd ed. - Hoboken, New Jersey : Wiley, 2012. - XVI, 388 p.
33. AC/DC «Gretrst Hits» / сост. «Guitar College», 2004. – 104 с.
34. Blues Guitar hlay- along vol. 7 / Conrad Music, 1956. – 56 с.
35. Blues Rck. Guitar Play Aljng. Vol. 14 / Hal Leonard Corpration 1989. – 81 с.
36. Blues Vol 38 / Hal Leonard Corporation 1962-65 (Renewed). – 60 с.
37. Challenge the Master / John Tapela. Leonard Corporation 1991. – 63 с
38. Charlie Parker for Guitar / Mark Voelpel Hal Leonard Corporation 2001. – 104 с.
39. Chords & Scales for Guitar / Blake Neely fnd Jtff Schroedl. Hal Leonard Corporation 1997. – с.
40. Chuck Berry Songbook / Arc Music corp. 1959. – 85 с.
41. Country solos for guitar / Steve Trovato, Leonard Corporation 1986, 2000. 79 с.
42. Ennio Morricone. Краща музика для саундтреков
43. Funk guitar. The Essential Guide , by Ross Bolton / Leonard Corporation 2001.
44. Funk guitar. Guitar play Along. Vol. 52 / Hal Leonard Corporation. 2001.
45. G. Moore “Bllads & blues” / «Guitar College» - 2004. -80 с.
46. Hoe to play Hitchin. Hal Leonard Corporation. 1994. – 57 с.
47. J. S. Bach. For Electric Guitar / Ray Hitchin. Mel Bay Publications, Inc.- 38 с.
48. Jazz Classics for solo Guitar. / Robert B. Yelin. Hal Leonard Corporation. – 1954 – 105 с.

49. Jazz. Vol. Arranged and performed by Jim Roberts / Hal Leonard Corporation. 64с.
50. Joe Satriani "Balads" сост.: «Guitar College» - 2004 – 104 с.
51. Lighting Blues / сост.: «Guitar College» - 2001 – 220 с.
52. Modern Rock. Guitar Play Along. Vol. 5 / Hal Leonard Corporation. 2001 – 57с.
53. Musicans insti8tute. Master Trax / Steve Trovato, Paul Farnen, CPP. Belwin, Inc., 1994. – 73 с.
54. Peer Gynt.E. Grieg / Editio Musica Budapest. – 42 с.
55. Pop/Rock Guitar Play Along. Vol.4 Hal Leonard Corporation. 1976. – 50 с
56. Rockability Vol 20. Guitar Play Along./ Hal Leonard Corporation. – 56 с.

Додаткова

1. Бернат Ф.Ф. Загальноєвропейський еталон гітарного виконавства та специфіка його національних втілень: дис...канд. мистецтвознавства: 17.00.03; Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського. Харків, 2019. 205 с.
2. Білецька М., Сопіна Я. Історіогенеза класичної гітарної школи в Україні. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія : Педагогіка. 2018. № 1. С. 23-28.
3. Блажевич В. Еволюція розвитку виконавських традицій гітарного мистецтва у вітчизняному культурно-освітньому просторі. Естетика і етика педагогічної дії. Київ-Полтава, 2017. Вип. 15. С. 107-115.
4. Блажевич В.О. Музично-виконавські традиції західноєвропейської гітарної школи. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 14–15 квітня 2016 року, м. Київ. Київ, 2016. С.353-360.
5. Гітара від блюзу до джаз-року [Ноти] : збірник: Популярні джазові п'єси / ред., сост. Ю. В. Дмитриєвський, ред. С. Н. Колесник, ред., В. А. Манилов. Київ : Музична Україна, 1986. 95 партит. (с.).
6. Гриненко С. М. Гітарні фестивалі та конкурси 2020 року: офлайн та онлайн-формат. Молодий вчений, 2020. №9 (85). С. 4-8.
7. Гриненко С. М. Значення майстер-класів для формування вітчизняних гітарних шкіл (на прикладі Півдня України). East European Scientific Journal, 2020 № 9 (61), part 1. С. 15-18.
8. Гриненко С. М. Композиторський доробок в гітарному мистецтві Півдня України. Трансформаційні процеси в мистецькій освіті та культурі України XXI століття: зб. матеріалів Міжнар. наук.-творч. конф., Одеса, Київ, Варшава, 25-26 квітня 2017 р. Київ: НАКККіМ, 2017. С. 57-59.
9. Jamey Aebersold Школа на Эл гитаре. Будапешт 1999г.
10. Джаз в ритмі самби. Музична Україна.
11. Етюди для 6-ти струнної гітари на різнівиди техніки. Київ. Музична Україна
12. Кір'янов Н. Г. "Мистецтво гри на 6-ти струнній гітарі. Ч.1,2,3,4
13. Михайленко, Николай Петрович. Справочник гитариста [Текст] / Н. П. Михайленко, Фан Динь Тан. - К. : [б.и.], 1998. - 246 с.
14. Молотков В. Джазова імпровізація на шестиструнній гітарі. Киев : Музична Україна, 1983. 110 с.
15. Посібник з творів М. Вербицького для гітари. Guitarre № 16 / упор. В. Л. Сидоренко. Львів: СПОЛОМ, 2008. 119 с
16. Салан К.О., Цимбал С.В. Гітара – крок за кроком: Навч.-реперт. посіб. для гітаристів початківців / уп. К.О.Салан, С.В. Цимбал. К. : Тонар, 2016 р. 171 с
17. Ткаченко В. М. Володимир Доценко і його гітарна школа. Культура України, 2015. № 51. С. 118-127.
18. Ткаченко В. Універсалізм і специфіка музичного мислення у стилях гітарної творчості 1880-1990 років : автореф. дис. ...канд. мистецтвознавства:17.00.03; Харківський національний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2013. 16 с.
19. Томас Феллоу. URL: <https://meloman.ru/performer/tomas-fellou/> (дата звернення: 18.04.2021).
20. Тормахова А. Специфіка взаємодії культурних інститутів та проектів в сучасному українському просторі. Університетська кафедра. Київ: КНЕУ, 2016. №5. С. 7-14
21. Ходаковський О. В. Традиції та авангард у сучасних композиціях для гітари. Презентації творів Йо Спорка (Jo Sprogsk) та Андрія Крижанівського на сценах Житомира. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти, 2011. Вип. 31. С. 107-118.
22. Харнонкурт Н. Музика як мова звуків. Науково-популярне видання. Суми: Собор, 2002. 184 с.
23. Хорошавіна О. Актуальні питання сучасного академічного гітарного виконавства. Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. Київ, 2009, Вип. 82. С. 61-68.

24. Чеченя К. А. Практичний курс освоєння сучасної технології гри на гітарі (Гітарні перспективи). Оригінальні твори для гітари соло та ансамблів малих форм: навч. посіб. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. 62 с.

Політика освітнього компоненту

Курс Спеціальний клас за видами (Бас-гітара) призначений для:

- Поєднання методичних прийомів, що йдуть від класичних шкіл, з сучасними підходами.
- Збагачення педагогічного репертуару творами сучасних авторів.
- Синтезу національних традицій гітарного виконавства.
- Використання в процесі професійної підготовки майбутнього вчителя різних типів сучасного гітарного інструментарію.
- Опанування майбутнім вчителем музичного мистецтва основ фінгертайлу.
- Використовувати метод порівняння, який дозволяє співвідносити ступінь використання традиційних та інноваційних прийомів
- Реалізації знань та умінь здобувачів вищої освіти з питань значення історико-культурних явищ та процесів в Україні, вписуючи їх у європейський і світовий контекст.

Процес навчання здобувачів вищої освіти проходить у формі індивідуальних занять, яка базується на принципі інтегративного засвоєння знань та формування відповідних вмінь, що сприяє послідовному, розгорнутому у часі процесу професійного становлення здобувач освіти як гітариста, розвитку його музичних, виконавських та просвітницьких здібностей в їх взаємодії. Індивідуальний навчальний план-програма здобувач освіти з «Спеціального класу за видами. Бас-гітара» на кожний семестр має бути спланований таким чином, щоб забезпечувати безперервний навчальний процес, опанування основних музичних форм та жанрів творів відповідно до рівня інструментальної підготовки здобувач освіти.

Навички soft skills:

Навички самоорганізації. Презентаційні навички.

Здатність оволодівати сучасною інформацією.

Демонструвати критичне мислення.

Участь в концертних програмах Академії.

Самовдосконалення в творчих концертних заходах, набуття практичних компетентностей музичного мистецтва.

Контроль якості знань здобувачів освіти

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з освітнього компоненту є:

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачем навчального матеріалу під час проведення індивідуальних занять.

Підсумковий (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру.

Кожний блок змістових модулів має бути обов'язково оцінений. Здобувач вищої освіти повинен позитивно скласти модульний (проміжний) контроль.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачів вищої освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Політика оцінювання

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є колоквиум, підсумковий контроль за змістовими модулями.

- контроль на аудиторних заняттях
- усного опитування
- виступів здобувачів при обговоренні теоретичних та виконавських завдань

Форма підсумкового семестрового контролю: це підсумкове оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється у формі диференційованого заліку та/або екзамену.

На підсумковий семестровий контроль виносяться питання та/або практичні завдання, що передбачають перевірку рівня володіння здобувачами програмного матеріалу освітнього компоненту в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу. Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час проведення (перескладання/відпрацювання) даного виду контролю визначаються кафедрою, включаються до робочої програми освітнього компоненту й доводяться до відома здобувачів на початку семестру.

Диференційований залік та/або екзамен – здобувач освіти вважається допущеним до семестрового екзамену, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, та отримав позитивні оцінки. Теоретичний контроль знань під час проведення екзамену може проводитись у вигляді співбесіди за завданнями теоретичного матеріалу та/або усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

Оцінювання диференційованого заліку відбувається за 20-бальною шкалою.

Оцінювання диференційованого заліку відбувається за 30-бальною шкалою.

За результатами семестру здобувач освіти отримує підсумкову оцінку *за 100-бальною шкалою*, яка розраховується як середньозважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу, диференційований залік та/або екзамен. Модуль вважається складеним, якщо здобувач вищої освіти набрав *від 60 до 100 балів*. Загальний рейтинг з модуля (освітнього компоненту) *не перевищує 100 балів*. Результати модульного контролю знань фіксується в індивідуальному плані здобувача освіти. Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час проведення (перескладання/відпрацювання) визначаються кафедрою, й доводяться до відома здобувачів освіти на початку семестру.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 1		МОДУЛЬ 2		МОДУЛЬ 3		МОДУЛЬ 4		МОДУЛЬ 5		МОДУЛЬ 6		МОДУЛЬ 7		МОДУЛЬ 8	
	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів
Робота на індивідуальних заняттях	9	45	7	35	9	45	7	35	9	45	7	35	7	35	9	45
Колоквіум	2	10	2	10	1	5	2	10	1	5	2	10	1	5	2	10
Концертний виступ	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	50	1	5
Самостійна робота	4	20	3	15	3	15	3	15	3	15	3	15	3	16	3	15
Диф. залік	1	20			1	20			1	20					1	20
Екзамен			1	30			1	30			1	30	1	30		
	17	100	15	100	17	100	15	100	17	100	15	100	15	100	17	100

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише знезначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-73	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Політика щодо перескладання та оскарження оцінки.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу голови кафедри за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи здобувач освіти повідомить його про своє рішення.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні «Про академічну доброчесність» КЗВО КОР «Академії мистецтв імені Павла Чубинського»

Політика щодо відвідування.

Відвідування видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». Присутність здобувачів – це важливий критерій оцінювання результатів навчання, зважаючи на теоретичну і практичну складність освітнього компоненту. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою. За умови дистанційного навчання важлива присутність здобувача освіти та систематичне виконання завдань під час онлайн-зустрічей у Google-Meet. Запізнення на фахові заняття є не припустимими.